

Döviz Cinsinden veya Döviz Endeksli	
Olamaz	Olabilir
Konut ve çatılı işyeri dahil gayrimenkul satışı (serbest bölgedeki gayrimenkuller dahil)	-
Konut ve çatılı işyeri dahil gayrimenkul kiralama (serbest bölgedeki gayrimenkuller dahil)	-
İş sözleşmeleri	Yurt dışında ifa edilecek hizmetlere ilişkin iş sözleşmeleri
	Türkiye Cumhuriyeti ile vatandaşlık bağı bulunmayan Türkiye'de yerleşik kişilerin taraf oldukları iş sözleşmeleri (futbolcular, expatlar v.b.)
	Dışarıda yerleşik kişilerin Türkiye'de bulunan şube, temsilcilik, ofis, irtibat bürosu, %50 ve üzerinde pay sahipliklerinin bulunduğu şirketler ile serbest bölgelerde yer alan şirketlerin taraf olduğu iş sözleşmeleri
Danışmanlık, aracılık ve taşımacılık dahil hizmet sözleşmeleri	Türkiye Cumhuriyeti ile vatandaşlık bağı bulunmayan kişilerin taraf oldukları hizmet sözleşmeleri
	İhracat, transit ticaret, ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet faaliyetler kapsamında yapılan hizmet sözleşmeleri
	Türkiye'de yerleşik kişilerin yurt dışında gerçekleştirecekleri faaliyetler kapsamında yapılan hizmet sözleşmeleri (yurt dışı tur, fuar organizasyon bedelleri v.b.)
	Türkiye'de başlayıp yurt dışında sonlanan ve yurt dışında başlayıp Türkiye'de sonlanan elektronik haberleşme ile ilgili hizmet sözleşmeleri
	Yurt dışında üretilen donanım ve yazılımlara ilişkin lisans ve hizmet sözleşmeleri
	Dışarıda yerleşik kişilerin Türkiye'de bulunan şube, temsilcilik, ofis, irtibat bürosu, %50 ve üzerinde pay sahipliklerinin bulunduğu şirketler ile serbest bölgelerde yer alan şirketlerin taraf olduğu hizmet sözleşmeleri

Eser sözleşmeleri	Gemilerin inşası, tamiri ve bakımına ilişkin sözleşmeler
İş makineleri dahil taşıt satış sözleşmeleri	İş makineleri dahil taşıtlar dışında kalan menkul satış sözleşmeleri
	Bilişim teknolojileri kapsamında yurt dışında üretilen yazılımlara ilişkin satış sözleşmeleri
İş makineleri dahil taşıt kiralama sözleşmeleri	İş makineleri dahil taşıtlar dışında kalan menkul kiralama sözleşmeleri
Finansal kiralama/leasing sözleşmeleri	Gemilere ilişkin finansal kiralama/leasing sözleşmeleri
	32 sayılı Kararın 17 ve 17/A maddeleri kapsamında yapılacak finansal kiralama /leasing sözleşmeleri
Kamu kurum ve kuruluşları ile Türk Silahlı Kuvvetlerini Güçlendirme Vakfı şirketlerinin taraf olduğu gayrimenkul satış ve gayrimenkul kiralama sözleşmeleri	Kamu kurum ve kuruluşları ile Türk Silahlı Kuvvetlerini Güçlendirme Vakfı şirketlerinin taraf olduğu gayrimenkul satış ve gayrimenkul kiralama sözleşmeleri dışında kalan sözleşmeler
	Hazine ve Maliye Bakanlığının 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetimi Kanunu kapsamında gerçekleştirdiği işlemlerle ilgili olarak bankaların taraf olduğu sözleşmeler
Kamu kurum ve kuruluşlarının taraf olduğu döviz cinsinden veya dövize endeksli ihaleler, sözleşmeler ve milletlerarası andlaşmaların ifası kapsamında olmak kaydıyla; yüklenicilerin üçüncü taraflarla akdedeceği gayrimenkul satış, gayrimenkul kiralama ve iş sözleşmeleri	Kamu kurum ve kuruluşlarının taraf olduğu döviz cinsinden veya dövize endeksli ihaleler, sözleşmeler ve milletlerarası andlaşmaların ifası kapsamında olmak kaydıyla; yüklenicilerin üçüncü taraflarla akdedeceği gayrimenkul satış, gayrimenkul kiralama ve iş sözleşmeleri dışında kalan sözleşmeler
-	6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu ile bu Kanuna dayalı olarak yapılan düzenlemeler çerçevesinde sermaye piyasası araçlarının (yabancı sermaye piyasası araçları ve depo sertifikaları ile yabancı yatırım fonu payları da dahil olmak üzere) döviz cinsinden oluşturulması, ihracı, alım satımı ve yapılan işlemlere ilişkin sözleşmeler

Türkiye’de yerleşik yolcu, yük veya posta taşıma faaliyetinde bulunan ticari havayolu işletmeleri; hava taşıma araçlarına, motorlarına ve bunların aksam ve parçalarına yönelik teknik bakım hizmeti veren şirketler; sivil havacılık mevzuatı kapsamında havalimanlarında yer hizmetleri yapmak üzere çalışma ruhsatı alan veya yetkilendirilen kamu ya da özel hukuk tüzel kişiliği statüsündeki kuruluşlar ile söz konusu kuruluşların kurdukları işletme ve şirketler ile doğrudan veya dolaylı olarak sermayelerinde en az %50 hisse oranına sahip olduğu ortaklıkların gayrimenkul satış, gayrimenkul kiralama ve iş sözleşmeleri

Türkiye’de yerleşik yolcu, yük veya posta taşıma faaliyetinde bulunan ticari havayolu işletmeleri; hava taşıma araçlarına, motorlarına ve bunların aksam ve parçalarına yönelik teknik bakım hizmeti veren şirketler; sivil havacılık mevzuatı kapsamında havalimanlarında yer hizmetleri yapmak üzere çalışma ruhsatı alan veya yetkilendirilen kamu ya da özel hukuk tüzel kişiliği statüsündeki kuruluşlar ile söz konusu kuruluşların kurdukları işletme ve şirketler ile doğrudan veya dolaylı olarak sermayelerinde en az %50 hisse oranına sahip olduğu ortaklıkların gayrimenkul satış, gayrimenkul kiralama ve iş sözleşmeleri dışındaki sözleşmeleri

Döviz Cinsinden ve Döviz Endeksli Sözleşme Yasağı İle İlgili Diğer Konular

- Sözleşme bedeli ve diğer ödeme yükümlülükleri döviz cinsinden veya döviz endeksli olarak kararlaştırılmayan sözleşmeler kapsamında düzenlenecek kıymetli evraklarda yer alan bedellerin döviz cinsinden veya döviz endeksli belirlenmesi mümkün değildir.
- Uluslararası piyasalarda fiyatı döviz cinsinden belirlenen kıymetli madenlere ve/veya emtiaya endekslenen ve/veya dolaylı olarak döviz endekslenen sözleşmeler döviz endeksli sözleşme olarak değerlendirilir.

Daha Önce Yapılmış Olup Hükmü Devam Eden Döviz Cinsinden ve Döviz Endeksli Sözleşmelerin Durumu

- Döviz cinsinden veya döviz endeksli yapılabileceği belirtilmiş hükmü devam sözleşmelerde yer alan bedellerin ve diğer ödeme yükümlülüklerinin Türk parası olarak yeniden belirlenmesine gerek bulunmamaktadır.
- 13/9/2018 tarihinden önce akdedilmiş bulunan iş makineleri dahil taşıt kiralama sözleşmelerinde yer alan döviz cinsinden veya döviz endeksli bedellerin ve diğer ödeme yükümlülüklerinin Türk parası olarak yeniden belirlenmesi zorunlu değildir.
- 13/9/2018 tarihinden önce yapılmış olup hükmü devam eden sözleşmeler eğer döviz cinsinden veya döviz endeksli olarak yapılması yasaklanmış sözleşmelerden ise bunlarda yer alan bedellerin ve diğer ödeme yükümlülüklerinin söz konusu tarihten itibaren 30 gün içinde taraflarca Türk parası olarak yeniden belirlenmesi zorunludur.

Eğer taraflarca bu bedeller ve yükümlülüklerin Türk parası olarak belirlenmesi konusunda mutabakata varılamazsa akdedilen sözleşmelerde döviz veya döviz endeksli olarak belirlenen bedeller;

❖ 2/1/2018 tarihindeki Merkez Bankası efektif satış kuru kullanılarak hesaplanan Türk parası cinsinden karşılığının 2/1/2018 tarihinden bedellerin yeniden belirlendiği tarihe kadar Türkiye İstatistik Kurumunun her ay için belirlediği tüketici fiyat endeksi (TÜFE) aylık değişim oranları esas alınarak artırılması suretiyle belirlenir.

➤ 13/9/2018 tarihinden önce akdedilmiş olup hükmü devam eden konut ve çatılı iş yeri kira sözleşmelerinde döviz veya dövize endeksli olarak belirlenen bedeller iki yıllık süre için Türk parası olarak belirlenir.

Ancak, Türk parası olarak belirlemenin yapıldığı kira yılının sonundan itibaren bir yıl geçerli olmak üzere; Türk parası cinsinden kira bedeli, taraflarca belirlenirken mutabakata varılamazsa,

❖ Belirleme tarihinden belirlemenin yapıldığı kira yılının sonuna kadar Türkiye İstatistik Kurumunun her ay için belirlediği tüketici fiyat endeksi (TÜFE) aylık değişim oranları esas alınarak artırılması yoluyla belirlenir.

Bir sonraki kira yılı Türk parası cinsinden kira bedeli ise, taraflarca belirlenirken mutabakata varılamazsa,

❖ Önceki kira yılında geçerli olan kira bedelinin Türkiye İstatistik Kurumunun belirlediği tüketici fiyat endeksi (TÜFE) aylık değişim oranları esas alınarak artırılması yoluyla belirlenir ve belirlenen Türk parası cinsinden kira bedeli iki yıllık sürenin sonuna kadar geçerli olur.